

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

නිකවැරටිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය, ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට නිකවැරටිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක්

නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති වීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රෝතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්මක මඟ හැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ගිණුම්කරණ , ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

- (ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිවයන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල සභාවේ අදහස් දැක්වීම නොවීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට විභාග වෙමින් පැවති නඩු කටයුත්තක් සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	පළමු භන්දිය කිරිඟලේ ඉඩම ආයතනයට එරෙහිව සම්බන්ධ නඩුව උසාවියේ විභාග ක්‍රියාත්මක වන නඩු වෙමින් පවතින අතර එම ඉඩම සම්බන්ධව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් හෙළිදරව් කළ යුතුය. තීරණය ලබා දෙන තෙක් නඩු විභාගය පවත්වා ගෙන යන බව.

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මිල දී ගෙන තිබුණු එකතුව රු.712,800 ක් වූ වත්කම් අයිතම ක් මූල්‍ය 06 ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	2025 ගිණුමෙන් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු සිදු කරන බව.	සියලු වත්කම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගබඩා තොගය තුළ ඇතුළත් සෝඩියම් බල්බ්වල වටිනාකම රු.97,500 ක් වුවත්, එය රු.9,750 ක් ලෙස රු.87,750 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත වී තිබුණි.	තොරතුරු ලබා දීමේ දී රු.97,500 ක් වන මුදල 9,750 ක් ලෙස සටහන් කර ඇති අතර මෙම දෝෂය 2025 ගිණුමෙන් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු සිදු කරන බව.	ගබඩා තොග වටිනාකම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) පෙර වර්ෂයේ අවසාන ණය හිමි ශේෂය තුළ ඇතුළත් නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නිරවුල් නොකරන ලද රු.205,000 ක ශේෂයක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන ණයහිමි ශේෂයෙන් අත්හැරී තිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු සිදු කරන බව.	ණය හිමි ශේෂ නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ලේඛන, උපලේඛන හෝ තක්සේරු වාර්තා ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් රු. 3,129,626 ක් වූ තොග වටිනාකම සතුටුදායක ලෙස සත්‍යාකෂණය කිරීමට නොහැකි විය.	ලේඛන ගත කර ඉදිරියේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතුකරන බව.	තොග ශේෂයන් තහවුරු කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

	නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	1987 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා පනත			
	85 (අ) වගන්තිය	සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වූ සියලු නිවාස, ගොඩනැගිලි සහ ඉඩම් සඳහා ප්‍රමාණවත් වැසිකිළි ඉඩ පහසුකම් සපයනු ලැබීම සහතික කිරීම සභාවේ කාර්යයක් වුව ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුවී නොතිබුණි.	අප විසින් සිදු කරනු ලබන්නේ අදාළ වසරට වෙන් වී ඇති ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය සලකා බලා අඩු ආදායම් පවුල්වල සමාජිකයින් සඳහා පමණක් වැසිකිළි ආධාර ලබා දීම පමණි. ඊට අමතරව සභාවට අයත් පොදු වැසිකිළි පද්ධති නඩත්තු කිරීම සිදු කරනු ලබන බව.	නීති රීති ප්‍රකාරව කටයුතු කර ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව සම්බන්ධව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	1988 ප්‍රාදේශීය සභා (මූල්‍ය හා පරිපාලන) රීති			
(i)	61 රීතිය	වාර්ෂික සමීක්ෂණයක් සිදුකර ලබාගන්නා ලැයිස්තුවේ ඇතුළත් සියළුම කර්මාන්ත කර්මාන්ත බදු පිළිබඳ ලේඛණයේ ඇතුළත් කළ යුතු වුවත්, ගාස්තු ගෙවන කර්මාන්ත පමණක් ලේඛනයේ ඇතුළත් කර තිබුණි.	සමීක්ෂණ කටයුතුවල ඇති වූ ප්‍රමාදය නිසා සමීක්ෂණ ලැයිස්තුවේ ආකාරයට අය කිරීම ලේඛන ගත කිරීමට නොහැකි වුවද 2025 වර්ෂයේ සිට අය කිරීමට කටයුතු සිදු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා රීති ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii)	රීතිය 218	ඉඩම් ගොඩනැගිලි ඇතුළු ස්ථාවර වත්කම් සමීක්ෂණයක් වාර්ෂිකව සිදු කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ සිට වාර්ෂිකව සිදු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා රීති ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය

මුදල් රෙගුලාසි 571

වටිනාකම රු.641,031 ක් වූ වසර 02 ක කාලයක් ඉක්ම වූ විවිධ තැන්පතු 3 ක් හා ටෙන්ඩර් තැන්පතු 38 ක් නියාදනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

විවිධ තැන්පතු පිළිබඳව තව දුරටත් සොයා බලා තහවුරු කර ඉල්ලුම්කරුවන් ඉදිපත් නොවුණහොත් ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන අතර ටෙන්ඩර් තැන්පතු ආපසු ලබා ගැනීමට ලිඛිතව අදාළ පුද්ගලයින් දැනුවත් කර එහි ප්‍රතිචාරය අනුව ඔවුන් ඉල්ලීම් නොකරන්නේ නම් එම මුදල රජයේ ආදායමට ගැනීමට තීරණය කර ඇති බව.

මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.21,930,520 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.2,981,284 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ආදායම් රැස්කිරීමේ කායර්සාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) වරිපනම් හා බදු

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති වරිපනම් ශේෂය තුළ වසර 1 ක් 5 ක් අතර කාලයට අදාළ රු.3,036,452 ක් සහ වසර 05 ට වැඩි රු.1,626,069 ක් අය නොවී පැවතුණි.
- (ii) සභාව සතු වරිපනම් දේපළ 2047 න් දේපළ හිමියාගේ නම "අයිතිකරු" ලෙස සඳහන් දේපළ 32 ක් පැවතුණි. වරිපනම් දේපළ හිමියන් නිසි ලෙස හඳුනාගත නොහැකි වීමෙන් සභාවට අයවිය යුතු වරිපනම් ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.

(ආ) කුලී

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ හිටි කුලී රු.5,504,628 ක් හා හිඟ හිටි හිඟ බදුකුලී නොගෙවන අය සඳහා සමථ මූල මණ්ඩලය වෙත යොමු කර ඇති අතර, එයින් තිදෙනෙකුට හිඟ කුලී අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

බදු කුලී රු.395,595 ක් අයවිය යුතුව විරුද්ධව නිකවැරටිය දිසා පැවතුණි.
අදිකරණයේ නඩු පැවරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගිතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කාර්තවයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 126 වගන්තිය යටතේ ප්‍රධාන කාරණා 30 ක් ඉටු කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවිය යුතුව තිබුණු නමුත් 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් එසේ අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා නොතිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට අතුරු ව්‍යවස්ථා 10 ක් සකස් කර පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කර තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	සභාවේ සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාව සතුව පැවති නිකවැරටිය සෞඛ්‍ය හා පොදු පහසුකම් මධ්‍යස්ථානයේ කඩකාමර 06 ක් වසර 8 ක කාලයක සිට ආදායම් උත්පාදනය සඳහා යොදවා නොතිබුණි.	වසා දමා ඇති කඩකාමර ගැනුම් කරුවන් ඉදිරිපත් වුවහොත් මාසික කුලී පදනම මත ලබා දීමට කටයුතු කරන බව.	සභාව සතු දේපල ආදායම් උත්පාදනය සඳහා යොදවා ගත යුතුය.
(ආ) වසර 05 කට වඩා පැරණි රු.1,070,820 ක ගෙවිය යුතු ශේෂයන්ගේ පැවැත්ම තහවුරුකර නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	වසර 05 කට වඩා පැරණි ශේෂයෙන් රු.381,785 ක් වන කඩ කාමර වල තැන්පත් මුදල් එම කඩ කාමරවල බදු අයිතිය පවතින තෙක් තැන්පත් මුදලක් ලෙසට පැවතිය යුතු බැවින් එම මුදල් ආදායමට ගත නොහැකි බව දන්වා සිටිමි. වසර 05 කට වඩා පැරණි ශේෂයෙන් රු.697,035 ක මුදල ණය හිමි ශේෂයෙන් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	පැවැත්ම පරීක්ෂා කර බලා ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) වරිපනම් බදු තක්සේරුව වර්ෂ 05 කට වරක් තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව ලවා තක්සේරු කරවාගත යුතු වුව ද ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් බදු තක්සේරුව අවසන් වරට 2017 වර්ෂයේ සිදුකර තිබුණි. තක්සේරුව නිසි කාලසීමාව	2025 වරිපනම් දේපල සම්බන්ධයෙන් නව තක්සේරුවක් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.	වසර 05 කට වරක් දේපල තක්සේරු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

තුළ සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් දේපළවල වර්තමාන තත්ත්වය වෙනස් වීම මත ගණනය කළ නොහැකි ආදායමක් සභාවට අහිමි වී තිබුණි.

- (ඇ) සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය මධ්‍යස්ථානය වටා ඉදිකර තිබුණු අලිවැට අක්‍රීය තත්ත්වයේ පැවතීම හේතුවෙන් මධ්‍යස්ථානයේ සේවකයින්ට අලින්ගෙන් ඇතිවිය හැකි ආපදා මෙන් ම මධ්‍යස්ථානයේ රැස්වන නොදිරන අපද්‍රව්‍ය අනුභවය තුළින් අලින්ට වන හානි, රැස්වන ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ දී විකිරණශීලී ද්‍රව්‍ය හා බැරලෝහ භූගත ජලයට හා පසට එකතු නොවන ලෙස අවසන් බැහැර කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් වැඩපිළිවෙලක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.
- (ඉ) සභාව විසින් නිපදවන කොම්පෝස්ට් පොහොරවල පැවතිය යුතු සංයුතිය කාලීනව පරීක්ෂා කිරීම සිදු කළ යුතු වුවත්, එසේ සිදු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර, 2025 ජනවාරි 25 දින විගණනය වෙත ලබා දුන් සාම්පල් පරීක්ෂණ වාර්තාව අනුව කොම්පෝස්ට් පොහොර වල තිබිය යුතු බවට ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය පිළිගත් නිර්ණායක 9 න් 6 ක්ම ප්‍රතික්ෂේපිත මට්ටමේ පැවතුණි.
- (ඊ) සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය මධ්‍යස්ථානය තුළ පැවති පැරණි හලර් යන්ත්‍රය 2024 මැයි රු.148,700 ක මුදලක් වැය කර අළුත්වැඩියා කර තිබියදී කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීමේ අරමුණින් පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන යටතේ රු.729,003/- කට 2024 සැප්තැම්බර් මසදී නව හලර් යන්ත්‍රයක් මිලදී ගෙන තිබුණි. නමුත් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.
- අලිවැට සැකසීමට ඉදිරියේ දී පරිසර හිතකාමී ආරක්ෂිත කටයුතු කරන බව.
- කොම්පෝස්ට් පොහොර වල ගුණත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට මෙන්ම 2025 තත්ත්ව වාර්තාවේ ගුණාත්මක බව අඩු නිර්ණායක උසස් මට්ටමට ගෙන ඒමට වර්තමානයේ දී කටයුතු යොදා ඇති බව.
- කාබනික පොහොරවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිකර ගැනීමට ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය.
- කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය වැඩිකර ගැනීමට ක්‍රමවේද සකස් කර ගත යුතුය.
- පැරණි හලර් යන්ත්‍රයේ නිතරම අළුත්වැඩියා කටයුතු සිදු කරන බැවින් නිසි පරිදි ඉල්ලුමට සැපයුම් කිරීමට හැකි බැවින් පළාත් නිශ්චිත ප්‍රධාන යටතේ නව හලර් යන්ත්‍රයක් මිලදී ගෙන ඇති අතර එමඟින් අඛණ්ඩව පාරිභෝගිකයින් වෙත කොම්පෝස්ට් පොහොර නිකුත් කිරීමට හැකියාව ඇති බව.

3.3 නිෂ්කායර් හෝ උණ උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කොටුවෙහෙර කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයේ කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදනය සිදුකිරීම සඳහා ඇති කරගෙන තිබූ සේවා සැපයුම් ගිවිසුම 2024 ජුනි 05 දිනෙන් අවසන්ව තිබුණු අතර, ඉන්පසු ගිවිසුම දීර්ඝ කිරීමට හෝ නව ගිවිසුමකට එළඹීමට හෝ පියවර ගෙන	මෙම ව්‍යාපෘතියේ නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීම සඳහා සැපයුම් කරුවන් සොයා ගැනීමට පුවත්පත් දැනුවීමක් ඵල කර ඊට අදාළ සැපයුම් කරුවන් ඉදිරිපත් නොවීම මත එම	ආදායම් උත්පාදිත ව්‍යාපෘතියක් වන බැවින් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

නොතිබුණි. 2024 ජුනි 05 න් පසුව කිසිදු නිෂ්පාදන කටයුත්තක් සිදු කර නොතිබුණි.

වකවානුව තුළ නිෂ්පාදන කටයුතු අඩාල වූ බව, මෙම වර්ෂය තුළ යළිත් එම නිෂ්පාදන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති බව.

- (ආ) කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයේ නල ළිඳේ මෝටරය ක්‍රියාවිරහිතව පැවතීම නිසා පරිශ්‍රයේ ජල අවශ්‍යතාව සහ නිෂ්පාදන සඳහා ජලය සපයා ගැනීමේ දුෂ්කරතාවයක් පවතින බවත් කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථාන පරිශ්‍රය තුළ සභාව සතු ජල බවුසරය දිරාපත් වෙමින් පැවතිණ බවත් නිරීක්ෂණය විය.
- කොන්ක්‍රීට් නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය ජලය ලබා ගැනීම සඳහා ජල බවුසරය මීට පෙර යොදාගත් අතර ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත රැගෙන ගොස් අලුත්වැඩියා කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.
- නිශ්ක්‍රීය වත්කම් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.4 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වාහන ලී බඩු හා සවි කිරීම් සහ යන්ත්‍ර හා උපකරණ යන ස්ථාවර වත්කම් ලේඛන යාවත්කාලීනව පවත්වා නොතිබුණි.	වාහන ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය, ලී බඩු සවි කිරීම් සහ යන්ත්‍ර උපකරණ යන වත්කම් ලේඛනයන් විධිමත්ව පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු සිදු කරන බව.	වත්කම් ලේඛන විධිමත්ව පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සභාව සතු ඉඩම් සමීක්ෂණයක් සිදුකර ඒවායේ භෞතික පැවැත්ම තහවුරු වන පරිදි වැට මායිම් නිසි පරිදි යොදා නොතිබීම හා සභාව විසින් නඩත්තු කරන සුසාන භූමි සියල්ලේ භෞතික ආරක්ෂාව තහවුරු වන පරිදි මැනුම් කර වැට මායිම් සකස් කර නොතිබුණි.	සභාව සතුව විශාල ඉඩම් ප්‍රමාණයක් පවතින බැවින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සඳහා වැට මායිම් ආරක්ෂා කර ඇති අතර සුසාන භූමි සඳහාද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට වැට මායිම් ආරක්ෂා කර ඇත. ඉතිරි ඒවා සඳහා වැට මායිම් විධිමත්ව යෙදීමටත් නාම පුවරු සවි කිරීමටත් කටයුතු කරන බව.	වත්කම් වල ආරක්ෂාව තහවුරු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) සභාව සතු සියලුම විදිපහන්වල ආරක්ෂාව, භාරකරත්වය සම්බන්ධව හැකි සෑම විටකම ඒ සඳහා මහජන භාරකරුවන් පත්කළ යුතු වුවත් ඒ සම්බන්ධයෙන් අවධානයක් යොමුව නොතිබුණි.	ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ තුනට අදාළව “විටී පහන් අලුත්වැඩියාව සම්බන්ධයෙන්” පවත්වාගෙන යනු ලබන ලේඛනයේ විටී පහන්වල ආරක්ෂාව හා භාරකරත්වය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කර මහජන භාර කරුවන් වෙත වගකීම පවරා ඇති බව.	වත්කම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

- (ඇ) සභාව විසින් නඩත්තු කරන සුසාන භූමි 161 ක් අතුරින් 159 ක ඉඩම් අයිතිය සහ ප්‍රාදේශීය සභා ප්‍රධාන කාර්යාලය පිහිටි ඉඩම ඇතුළු සභාව විසින් පරිහරණය කරන ඉඩම් 8 ක අයිතිය සභාව වෙත පවරාගෙන නොතිබුණි.
- සුසාන භූමි සභාව වෙතට පවරා ගැනීම සඳහා අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු වෙතට යොමු කර ඇති අතර එකී සුසාන භූමි පවරාදීමේ කටයුත්ත ඉතා සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක් නිසා මේ වනතුරුත් එම පවරාදීමේ කටයුතු අවසන් වී නොමැති බව.
- ඉඩම්වල අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.5 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු විගණන නිරීක්ෂණය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වටිනාකම රු.5,519,850 ක් වූ අයවැයගත නොකළ කර්මාන්ත 04 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නිමකර තිබුණු අතර වාර්ෂික අයවැය මගින් ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණු රු.12,200,000 ක් වූ කර්මාන්ත 11 ක් නිම කර නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොමැත. ඇස්තමේන්තු තාර්කිකව සකස් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය විගණන නිරීක්ෂණය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාව අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ පුරප්පාඩු 20 ක් හා අතිරික්ත 48 ක් පැවති අතර පුරප්පාඩු සඳහා බඳවා ගැනීම් සිදුකර නොතිබුණි.	ප්‍රාථමික ශිල්පීය තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමට අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු එම පුරප්පාඩු සඳහා බඳවා ගැනීමට කටයුතු සිදු කරන බව .
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සේවකයින් 12 දෙනෙකුගෙන් රු. 262,180 ක අය නොවන සේවක ණය ශේෂයක් පැවතුණි. මෙම ණය ශේෂය අයකර ගැනීමට කලමනාකරණයේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විට මීය ගිය, ස්ථාන මාරු වී ගිය, විශ්‍රාම ගිය හා සේවය අතහැර ගිය සේවකයින්ගේ ඉතිරි ණය ශේෂ ඉදිරියේ දී අය කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.
	සේවක ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් විෂයයන් 06 ක ඇස්තමේන්තුගත හා සත්‍ය ආදායම් අතර සියයට 20 සිට සියයට 98 දක්වා විචලනයක් ද වියදම් විෂයයන් 08 ක ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදන හා සත්‍ය වියදම අතර සියයට 11 සිට සියයට 64 ක් දක්වා විචලනයක් ද පැවතුණි. මේ හේතුවෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස උපයෝගී කරගෙන තිබූ බව නිරීක්ෂණය නොවීය.	අයවැය සකස් කිරීමේ දී වාර්ෂික අයවැය වියදම් සඳහා අපේක්ෂිත ආදායම් වියදම් සකස් කරනු ලබන්නේ අපේක්ෂිත ආදායම් හා වියදම් ඇස්තමේන්තු ගත කිරීමෙන් බවත්, වර්ෂය තුළ ලැබෙන ආදායම් වටිනාකම් වැඩි වීමක් සිදු වීමට ඉඩ ඇති අතර ඒ අනුව ඵලදායී විචල්‍යතාවක් සිදු වී ඇති බව.
	අයවැය ලේඛන ඵලදායී කළමනාකරණ කාරකයක් ලෙස උපයෝගී කර ගත යුතුය.